Historická geometria

Urbanizmus historického jadra Žiliny je jedinečnou ukážkou regulovaného pôdorysu, založeného na ústrednom **štvorci** a obvodových o**kruhoch**. Okružné ulice sú vzájomne prepojené pravouhlými komunikáciami ústiacimi na námestí a na druhej strane poväčšine u bývalých **vstupných brán**. Návrh nadväzuje na túto historickú priestorovú kostru a zobrazuje ju modernými presnými **čiarami** tvoriacimi osnovu dlažby, čím sa podporuje ústredný štvorec Mariánskeho námestia a výraz z neho vybiehajúcich komunikácií. Ich hierarchia sa postupne mení so vzdialenosťou od námestia, od **žltej žuly** hlavných ulíc, cez **sivú žulu** valov, až po hladený betón novodobých zásahov. Návštevník má zažiť pocit postupného prechodu od okolitého moderného mesta po jeho nespochybniteľný historický stred.

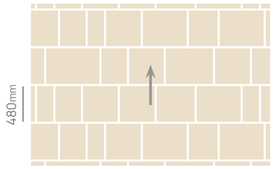

❶ ○ Stredná plocha

Veľkoplošná rezaná žltá žula kladená vo veľkých dilatačných štvorcoch s menšou tvarovou variáciou. Špáry veľkých štvorcov sa navzájom striedajú, aby v dlažbe nevznikali dlhé čiary.

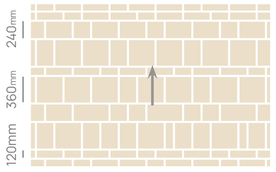

❷ ○ Hlavné ulice

Žltá žula so striedaním stredných formátov tak, aby dlažba pôsobila jednoliato. Smer kladenia je kolmo na fasádu a zalamuje sa podľa smeru ulíc. Kladenie plynule prebieha po obvode Mariánskeho námestia.

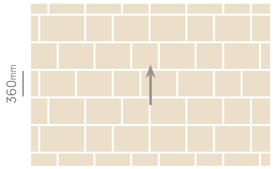

❸ ○ Laubne

Veľkoplošná rezaná žltá žula kladená v rovnomernom rytme bez tvarovej variácie. Je chápaná ako podklad pre rôznorodé aktivity na pomedzí exteriéru a interiéru s dozvukom jej historickej podoby.

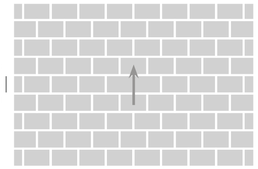

❹ ○ Valy

Na odlíšenie tohto výnimočného obvodového koridoru (pravdepodobne vojenskej cesty okolo hradieb) sa navrhuje sivá žula stredného formátu, bez striedania rozmerov a kladená kolmo na fasádu.

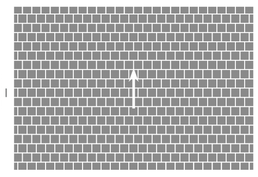

❺ ○ Priekopa

Špeciálny líniový prvok na mieste pravdepodobne vodnej priekopy sa navrhuje odlíšiť od ostatných častí použitím maloformátovej štiepanej čiernej žuly kladenej v riadkoch kolmo na fasádu.

❻ ○ Nové zásahy

Na ukázanie, že sa jedná o nový zásah sa navrhuje moderný hladený betón s dilatáciou. Jeho stvárnenie sa môže v detailoch obohatiť o štruktúrovanie, v podobe malého brúseného kameniva.

- Ⓐ Socha Immaculaty
- Ⓑ Kostol obrátenia sv. Pavla
- Ⓒ Radnica
- Ⓓ Burianova veža
- Ⓔ Katedrála Najvätejšej Trojice
- Ⓕ socha sv. Cyrila a Metoda
- Ⓖ stará tržnica
- Ⓗ nová tržnica
- Ⓧ navrhované podzemné kontajnery
- ⓝ historické brány
- vodný prvok
- svietiace odvodňovacie žľaby
- nový blok
- hranica MPR

M 1:750

Situácia - celé územie

Zeleň

Historické **vzrastlé stromy** na námestí sa ponechávajú v pôvodnom stave.Zelená plocha pod stromami sa rozširuje a výškovo sprístupňuje.
Stredná zeleň po obvode námestia sa redukuje a kultivuje. Čiastočne sa ponecháva pre jej priestorový význam.
Návrh **nového bloku** rešpektuje zelený pás prechádzajúci z ulice Kuzmányho až na riešené územie. **Farské schody** sú doplnené o tieniacu stredne vzrastlú zeleň.

Osvetlenie

Návrh osvetlenia sleduje hierarchiu dlažieb - od historických reminiscencií v strede po nové riešenia po obvode.
Osvetlenie priestorov (okrem význačných objektov) sa navrhuje **v dvoch intenzitách** – ako každodenné osvetlenie a slávnostné modulárne osvetlenie.

V úzkych uličkách sa uvažuje použitie staršieho štvorcového typu nástenného svietidla s teplými sveteľnými odtieňmi, ktoré sa tam pravdepodobne nachádzalo na konci 19. storočia. Ide o základné osvetlenie.

Základné osvetlenie má pôsobiť ako bezkonfliktné, s teplým svetlom menšej intenzity. Takéto osvetlenie ďalej vytvára napríklad svetelný lem okolo celého námestia.

Špeciálne osvetlenie je možné pridať k základnému osvetleniu s využitím inteligentných technológií. Ide napríklad o farebne modulárne LED pásy v odvodňovacích štrbinách.

V strede Mariánskeho námestia sa navrhuje reminiscencia na pôvodné novšie vysoké svietidlá z prelomu 19. a 20. storočia. Štyri ústredné stožiare umožňujú dobré nasvietenie voľného priestoru námestia pre rôzne aktivity, či umiestnenie ozvučenia.

Mobiliár

Lavičky sú riešené ako obdoba historických vzorov – liatinová konštrukcia a drevená výplň. V územiach s novodobým zásahom sa využívajú na sedenie jednoduché betónové prvky.

Slnečníky v rámci všetkých území by mali byť rozmerovo a farebne unifikované s malým rozptylom, aby v priestore nevznikal nesúlad.

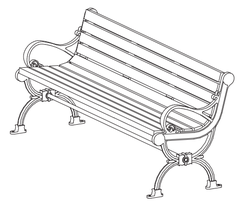

drevo-liatinové lavičky na námestí

lampy po obvode nám.

ŽILINA MPR